

พรากของเขียว

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “พระตัดต้นไม้มาข้อมจีวรและทำแปรงสีฟัน ผิดวินัยไหมครับ”

กราบเรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ ผมมีข้อสงสัยเรื่องการตัดต้นไม้มาข้อมจีวร และตัดต้นไม้มาทำแปรงสีฟันนั้นผิดวินัยหรือมีข้อยกเว้นไหมครับ ผมเห็นในปาจิตติยวรรคที่ ๒ ข้อที่ ๒ ฎุตคาม ลิกขาบทที่ ๑ เรื่องภิกษุชาวรัฐอาฬวี ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงห้ามภิกษุพรากของเขียว และไม่เห็นข้อยกเว้นครับ ถ้าความผิดวินัย จะมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรให้ถูกต้องโดยไม่ผิดวินัยครับ รบกวนช่วยชี้แนะด้วยครับ

ตอบ : นี่พูดถึงกรณีอย่างนี้ที่เมื่อ ๒-๓ วันนี่เขามีการลงประชามติที่บอกว่าคุ้มครองพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท ใ้อโฮ! มีปัญหาทันทีเลย มีปัญหาฝ่ายเถรวาท

มันก็คุ้มครองทั้งหมดนั่นแหละ แต่พูดถึงว่าเขาเน้น เน้นเพราะอะไร เพราะว่าในปัจจุบันนี้ในฝ่ายเถรวาท เถรวาทคือพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ที่ทำสังคายนาขึ้นมา ถ้าทำสังคายนาขึ้นมา เพราะว่าพระกัสสปะก็ขอปฏิบัติไว้ท่ามกลางสงฆ์ เพราะว่าพระอานนท์บอกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งไว้ว่า ถ้าต่อไปภายภาคหน้าในอนาคต ถ้าวินัยนี้ถ้ามันของเล็กน้อยที่มันพอจะยกเว้นได้ให้ยกเว้น

แต่พระกัสสปะขอปฏิบัติไว้เลย ขอปฏิบัติท่ามกลางสงฆ์ว่า เพราะว่าถามพระอานนท์ที่ว่าเล็กน้อย เล็กน้อยแค่ไหน ที่ว่าให้ยกเว้นได้ ยกเว้นได้แค่ไหน

พระอานนท์บอกว่าไม่รู้ เพราะท่านบอกว่าของเล็กน้อย

เราจะบอกว่า เวลาคำถาม คำถามถึงบอกว่า เวลาพระตัดต้นขนุนเพื่อนำแก่นมาต้ม
ผ้าจีวรนั้นผิดศีลหรือไม่ เพราะในวินัย ภิกษุห้ามพรากของเขียว

ห้ามพรากของเขียว พรากของเขียวออกจากหัวเป็นอาบติปาจิตติย แล้วมีข้อยกเว้น
ใหม่ ไม่มี เป็นอาบติร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มีข้อยกเว้นหรือ พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้อย่างนี้ก็เป็น
อย่างนี้

ที่นี้พอเป็นอย่างนี้ปั๊บ ที่นี้เพียงแต่เราอยู่กับทางโลกไซ้ใหม่ เราก็เห็นพระทำงานกัน
ทั่วไป เราก็คิดว่า อ้อ! พระเขาทำ เขาพรากของเขียวได้ อันนั้นมันเป็นข้อยกเว้นของพระบ้าน
พระบ้านเขายกเว้นกันมา เขากันมา ทำกันมาจนมันเคยชินนะ

แต่พูดภาษาเรา เราบอกว่า ถ้าเวลาจะพูดสิ่งใดมันต้องมีที่มาที่ไป อย่างเป็นกฎ
จรรยาไฟเขียวไฟแดงมันมีมาร้อยปีนี่เอง เขาตกลงกันเมื่อไหร่จะเป็นสากลกันจะเป็นไฟเขียว
ไฟแดง ใสนี้ก็เหมือนกัน สิ่งที่มาใช้กันมาทำกันมาจนเป็นความเคยชินไป เพราะทำเป็นความ
เคยชิน แล้วที่นี้บอกว่า ถ้าคิดว่าพระตัดต้นไม้ พระจะทำอะไร ทำตามที่เราเห็นไป

ฉะนั้น เราบอกว่า เวลาพระไปตัดต้นไม้ ไปตัดต้นขนุนเพื่อเอาแก่นของมันมาซักผ้า
อย่างนี้มันจะเป็นความผิดหรือเปล่า

นี่เราคิดไปเองไป เวลาคนถามคิดไปเองไป เพราะเห็นพระสภาพบ้านเมืองเป็นแบบนี้
ไป เห็นสภาพพระที่เขาทำกันอย่างนั้นไป แต่ความจริงพระป่าเขาไม่ได้ทำ เขาไม่ได้ตัด เขาไม่ได้
ทำ ต้นไม้เขาไม่ได้ตัด โยมต่างหากเขาตัดให้

ดูสิ แก่นของเราที่โรงรถเต็มเลย คนนั่นก็จะตัดมาให้ คนนี้ก็ตัดมาให้ เราไม่ได้ไปตัด
เลย เราไม่ได้ตัด พระไม่ได้ตัด พวกอุบาสกอุบาสิกาเขาบารรณานุกูลศุลของเขา เขาเห็นพระ
ใช้สอยอย่างนี้ อุบาสกเขาเห็นว่าพระมีความจำเป็นต้องใช้แก่นขนุนไซ้ใหม่ ย้อมผ้าด้วยน้ำฝาด
ไซ้ใหม่

ธรรมวินัยไง ถ้าพระอยู่ในร่องในรอย ถ้าธรรมะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะสอนไว้ว่า เราใช้ผ้า ผ้าบังสุกุล เก็บเอาผ้าฝ้าย ผ้าดิบ เก็บมาแล้วมาซักมาข้อม ข้อมด้วยน้ำฝาด ข้อมด้วยเปลือกไม้ อุบาสกที่เขาเห็นบุญกุศลเขาแสวงหาให้ เขาตัดมาให้ พระไม่ได้ตัด แล้ววาบตีมันมาจากไหน มันไม่มี พระไม่ได้พรากของเขียว ไม่มี

โยมอุบาสกเขารู้ อุบาสก นี่ไง คนที่ไปวัดไปวาเขามีการศึกษาของเขา เขาศึกษาแล้ว เขาค้นคว้าของเขา เขาอุปัฏฐาก เห็นไหม คนที่จะอุปัฏฐากพระเขาต้องศึกษาว่าพระทำอย่างไร ได้อย่างไรไม่ได้

ดูสิ โยบวารณา “ข้าพเจ้าขอถวายปัจจัย ๔ แก่พระด้วยมูลค่า ถ้าพระคุณเจ้าต้องการ ประสงค์สิ่งหนึ่งสิ่งใดอันควรแก่สมณะบริโภค ขอได้โปรดเรียกจากไวยาวัจจรผู้ได้รับมอบไว้ตาม ความประสงค์เถิด” นี่ใครทำ พระไม่ได้ทำ ไวยาวัจจร ผู้ที่อุปัฏฐากเขาเป็นคนทำ แล้วพระไม่ได้ทำ

แล้วบอกว่า เห็นว่าการตัดต้นขนุน

เวลาการกระทำไง เวลาวินัยบัญญัติไว้ พรากของเขียวเป็นอาบัติปาจิตตีย์ อันนี้เวลาจะใช้สอย อย่างเช่นคำถามถามว่า เวลาตัดต้นขนุนเพื่อมาข้อมผ้า ตัดต้นไม้ จำชื่อไม่ได้ เามาทำไม้สี่พัน

เพราะอะไร เพราะเราอยู่กับพระ เป็นเรื่องของพระไง ถ้าอยู่กับพระนะ เวลาพระผู้ที่เป็นเจ้าอาวาส ผู้ที่เป็นผู้รับผิดชอบ มันมีนะ เมื่อก่อนเราอยู่บ้านตาด ก่อนเข้าพรรษาหลวงปู่ดี ท่านพาไปหาไม้ตาด ไม้ตาดก็ไม่ไผ่เล็กๆ ในป่า เขาพวกโยมไป เขาก็ไปตัด พระก็ไปด้วย พระไปนะ เขาตัดเสร็จแล้วพระก็มัด พระก็มัดเอามารวมกันแล้วเอาขึ้นรถ ขึ้นรถเอามาตากให้แห้ง ตากให้แห้งแล้วเอาปลายต่อปลายเข้าไม้ไผ่ เราต้องเตรียมไว้สามอัน ในพรรษาใช้ประมาณสามอัน ในพรรษาจะไม่ให้มีเสียงกระทบกระเทือนกันเลย ไม่มีเสียงก็อกเสียงแก๊กเลย หลวงปู่ดีเป็นคนพาทำ

พระส่วนใหญ่จะมีไม้กวาดอยู่คนละสามอัน ไม้กวาดที่จะไว้กวาดวัด เพราะสามอันก็สามเดือน สามเดือนออกพรรษา ในพรรษา สามเดือนนั้นจะไม่ให้มีเสียง ไม่มีการสิ่งใดทั้งสิ้น พอสามเดือน ต่างคนต่างถือเนสัชชิก ต่างคนต่างเร่งภาวนา

เวลาผู้ที่บริหารนะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นครูบาอาจารย์ของเรามาท่านจะเตรียมพร้อมของท่าน ฟืน หาฟืนมากองไว้ ก่อนเข้าพรรษานะ จะไปเก็บไม้ฟืนกันมา จะมาตัดกองไว้ที่โรงไฟ เพราะเราต้องต้มน้ำย้อมผ้า ต้มน้ำเพื่อสงวน้ำครูบาอาจารย์ของเรา เราจะเตรียมพร้อม ก่อนเข้าพรรษาเขาจะเตรียมของเขา เตรียมการอยู่จำพรรษา นี้เขาเตรียมที่เตรียมทางของเขา ฉะนั้น ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีบอกจะไปตัดไม้โกทา ภาษาอีสานเรียกไม้โกทา ที่ไปตัดกันเราก็ไป แต่พระไม่ได้ทำ พระไป แต่มีเณร มีอุบาสกไป อุบาสกเขาเป็นคนตัด แล้วพระเราอยู่ไปเราเป็นงานนะ พออุบาสกตัดต้นไม้ กิ่งไม้ขาดจากต้น ขาดจากต้นแล้ว มันขาดมาจากต้นแล้ว ตอนนั้นนะพระทำได้แล้ว พระก็ต้องช่วยเก็บช่วยอะไร คือพระก็ต้องเป็นไง

ไม่ใช่พระไม่ได้ทำอะไรแล้วพระก็นั่งกระดิกเท้าอยู่ ให้โยมทำให้ เขาทำให้เหมือนกัน ทำให้หนเดียว คราวหน้าชวนไปนะ ไม่มีใครไปด้วยเลย แต่ถ้าเราชวนเขาไปใช่ไหม เราชวนเขาไปหรือเขาชวนเราไป อุบาสกเขาอยากได้บุญนะ ถึงเวลาถึงหน้ากาลของเขา เวลาของเขา ถึงเวลาหรือยัง จะไปหรือยัง ที่ไหน

ในป่ามันจะมีไม้บางชนิดเป็นที่ของเขา พระเราจะรู้แหล่ง รู้แหล่งแล้วเราก็ไป ไปปูป อุบาสกเขาก็ตัดให้เลยๆ กองหน้าก็ตัดไว้ก่อนแล้ววางไว้ๆๆ พอตัดแล้วมันขาดจากต้นแล้ว พระทำได้แล้ว พระก็เก็บรวบรวม ต้องใช้กิ่งไต่ก้านใดที่เป็นประโยชน์ก็เอากิ่งนั้นขึ้นเรื่อยๆ ก็กลับวัด

นี่พูดถึงว่า เขาบอกมีวิธีการอย่างใดที่จะหลบเลี่ยงวินัย

ไม่มี เขาทำถูกต้อง ถูกต้องเพราะอะไร ถูกต้องเพราะว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น วัตรปฏิบัติท่านวางไว้ หลวงตาท่านพูดบ่อยมาก เวลาหลวงปู่มั่น เวลาท่านปฏิบัติของท่านจะมีพระ

อรหันต์สมัยพุทธกาลมาอนุโมทนา แล้วมีพระอรหันต์สมัยพุทธกาลมาอนุโมทนา แล้วพระสมัย
พุทธกาลเขาดำรงชีพอย่างไร ทำอย่างไร ตัดผ้าอย่างไร ย้อมผ้าอย่างไร ผ้าสีอะไร หลวงปู่มั่น
ท่านรื้อฟื้น รื้อฟื้นอย่างนี้ขึ้นมา

หลวงตาท่านถามหลวงปู่มั่นเองเลย วัตรทำอะไร วัตรปฏิบัติๆ วัตรปฏิบัติมันมีอยู่
แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติธรรมวินัยไว้เอง แล้วเราทำของเราเองไง ที่นี้เวลา
เราพูด พระกรรมฐานเราจะทำถูกต้องตามธรรมวินัย

แล้วเวลาทางโลก เราบวชใหม่ๆ มีคนเขาพูดกันอยู่ “อู๊อู๊! มันจะทำได้จริงหรือ จะทำได้
จริงหรือ”

หลวงปู่มั่นท่านพูด ไม่ใช่ทำได้จริงหรือก ทำตามทุกตัวอักษรเลย นี่หลวงปู่มั่นพูดเองนะ
เราจะได้ธรรมตัวอักษรทุกตัวอักษรเลย คนที่มูมานะ คนที่ทำจริงเขาทำจริงของเขาอย่างนั้น

แล้วทำจริง อย่างเราไปเราก็ทำไม่ได้ใช่ไหม เราคิดแบบวิทยาศาสตร์ไง เกลียดตัวกิน
ไข่ ไม่พรากของเขียว ให้คนอื่นตัดให้...มันว่าไปนู่นนะ เวลากิเลสนะ เห็นเขาทำๆ มันจะทิ่มเขา
เรื่อยละ มันจะทิ่มให้เขาล้มไปให้ได้ แต่เวลาทำ ทำไม่เป็น เวลาทำไม่เป็นเพราะอะไรละ

กรรมมันคลุกเคล้าไป อารมณ์ความรู้สึกของเรามันคลุกกันไปหมดเลย แล้วมันแบ่งแยก
อะไรไม่ถูก แล้วก็ทำอะไรไม่ได้ “อู๊อู๊! ศิลทำลำบาก ศิลปฏิบัติไม่ได้ ศิลมันเยอะเกินไป” นี่คนไม่มี
วาสนาใจ “ทำไม่ได้ มันลำบาก อู๊อู๊! มันยุ่ง”

หลวงปู่มั่นท่านบอกเลย ไม่ใช่ทำไม่ได้นะ ทำทุกตัวอักษรด้วย เพราะอะไร
เพราะคนปรารถนาใจ ปรารถนาสมาธิ ปรารถนาปัญญา ปรารถนาจะพ้นจากทุกข์ ถ้า
ปรารถนาจะพ้นจากทุกข์ทำไมจะทำไม่ได้ อู๊อู๊ เวลาด้วยความหิวกระหาย เวลาหลวงปู่
หล้าบิณฑบาตได้มา

อะไรที่ถูกต้อง ของเราที่ถูกต้องเราต้องเก็บซ่อนไว้เลยนะ เดียวจะฉันท อะไรไม่ถูกต้องจับ ปาทิ้ง คนทำอย่างนี้มันเหมือนกับสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เลยนะ มันเหมือนกับเราพูด เราพูดกันเพื่อมา อวดอ้างกัน พวกใครก็ว่าพวกของตัวเองถูกต้องดีทั้งนั้นนะ

แต่นี้ของท่าน ท่านทำของท่านเอง สิ่งใด เพราะมันตรงกับธาตุขันธ์ คือเราอยู่ชุมชน ภูมิภาคใด อาหารท้องถิ่นที่เราเคยกิน โอ้โฮ! อันนั้นอร่อยที่สุดในโลก แล้วถ้าใครได้อาหาร ท้องถิ่นที่ตัวเองเคยกินมันก็ถูกใจใช่ไหม มันซ่อนไว้ได้บาตร

ท่านเอานะ แล้วปาเข้าป่า มันทำเพื่ออะไรนะ ท่านทำเพื่อตัดกิเลสตนใจ อยากได้ อยากได้ ไม่เอา แล้วเอาอะไร เอาที่ไม่อยากได้นะ เอาที่เอ็งไม่ชอบ เอ็งไม่ชอบอะไร ฉันทอย่างนั้น

นี่ไง คนที่เขาจะประพฤติปฏิบัติเขามีเป้าหมายอย่างนี้ เพราะอะไร เขามี เป้าหมายของเขา เขาทำเพื่อประโยชน์ของเขาข้างหน้าของเขา เราละเรื่องความอยาก อย่างหยาบๆ เราต้องการเอาคุณธรรม เอาสิ่งที่ละเอียด แม้แต่การขบการฉันท การขบ การฉันท สิ่งใดที่ชอบใจ ไม่เอา แล้วถ้าชอบใจ กินแต่ของดีๆ แล้วนั่งสัพหงกโง่งวง การไปนั่งสมาธิภาวนาเพื่ออะไร ก็เพื่อคุณธรรมอันนั้นนะ

ฉันทนั้น เวลาถ้าเราทำไม่เป็น กิเลสมันคลุกเคล้า ความรู้สึกของเรามันคลุกเคล้า แล้วทำ อะไรไม่ถูก ทำอะไรไม่ได้เลย นี่ไง เวลาบวชมา ถ้าจะบวชสมัยหลวงปู่มั่นต้องเป็นปะขาว เป็น ปะขาว ตัดผ้าข้อมผ้าได้ สวดปาฏิโมกข์ได้ ท่านถึงให้บวช สมัยหลวงปู่มั่นนะ ท่านดูว่าเราเอา จริงเอาจังหรือเปล่า

เวลาเราบวชมา บวชมา ๑๐-๒๐ ปียังสวดปาฏิโมกข์ไม่ได้เลย แต่หลวงปู่มั่นท่านเอา ก่อนเลย ต้องสวดปาฏิโมกข์ได้เลยนะ ต้องตัดผ้าได้ ข้อมผ้าได้ ทำได้ทุกอย่าง พอมันทำได้ทุก อย่าง เวลามมาเป็นพระแล้ว ให้ออย่างที่ว่า มันยิ่งกว่านั้นนะ ในธรรมวินัยบอกว่า หนึ่ง ภิกษุพราก ของเขียวไม่ได้ พืชคาม ภูตคาม ภูตคาม กပ္ปียั กโรหิ แม้แต่พรากของเขียวยังไม่ทำ แล้วสิ่งที่ กิ่งก้านเมล็ดที่มันเกิดได้ สิ่งที่เกิดได้ สิทธิของมันมี พระยังห้ามกำลวงสิทธิ์เขาเลย

เวลามาถวาย ที่เขามาถวายพระๆ ตัวเขียวต้มน้ำตาล เวลาฉันไปแล้วมันยังไปงอกได้
 ไง พระก็เลยรังเกียจ สมัยพุทธกาล ฉะนั้น เวลาคนเขามาถวายพระ พระไม่ยอมฉัน ใ้คนถวาย
 ก็เสียใจ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกพระมา
 “ทำไมเธอถึงไม่รับของเขา”

“ข้าพเจ้าฉันแล้วถ่ายออกมามันยังเกิดได้”

นี่มีพระรังเกียจ ถ้าพระรังเกียจแล้วให้ทำ กบปีย กโรหิ กบปีย ฆนเต ของนี้สมควร
 แก่สงฆ์หรือ เวลาเขาทำสุกแล้ว ประเคนก็จบใช้ใหม่ ของทั่วไป แต่ถ้าสิ่งที่มีมันเกิดได้ จะประเคน
 แล้วต้องอีกชั้นหนึ่ง เพราะรังเกียจ

ของนี้สมควรหรือ กบปีย กโรหิ ใ้คนที่ทำมานะต้องทำให้มันพรากจากกัน กบปีย
 ฆนเต สมควรคะ สมควรคะ สมควรที่สุดเลย เพราะมันก็มีสิทธิ์ของมัน แต่เราไปแสวงหามา ผู้ที่
 เป็นเจ้าของไปแสวงหามา ผู้ที่เป็นเจ้าของเขาต้องการถวายทาน ถ้าถวายทานมันมีสิทธิ์ของมัน
 นี้อีกชั้นหนึ่ง ภูตคาม พืชคาม ภูตคามมีค่าเท่ากัน

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าพรากของเขียวๆ เพราะคำถาม ใ้เรื่องนี้เรื่องจุดได้ตำตอ เรื่องนี้มันเป็น
 พื้นฐานของพระที่บวชมาต้องรู้หมด ฉะนั้น เพียงแต่เวลาที่เราเห็นๆ กันนั้นมันเป็นสิ่งที่ว่าเขา
 ทำกันจนเป็นประเพณีของเขา

แต่เวลาของเรา เรามีเป้าหมายใช้ใหม่ เรามีเป้าหมายว่าเราอยากภาวนาเป็น เรา
 อยากจะมีคุณธรรม ถ้าอยากจะมีคุณธรรม ทาน ศีล ภาวนา ทานเราก็เสียสละความ
 สะดวกสบายของเรา บิณฑบาตได้สิ่งใดมาเรามาเจือจางกัน เราเสียสละทานกัน เรามีน้ำใจ
 กว้างขวางต่อกัน เพื่อหมู่คณะเป็นสัพบายะ มีความรู้ความเห็นเสมอกัน นี่ทานก็ทำแล้ว ได้
 รักษาศีล ถ้ารักษาศีลๆ รักษาศีลทำอย่างไร หนุนก็ได้ นี้ก็ได้ ไม่ได้จริงๆ นะ

เวลาภาคปฏิบัติ เวลาปฏิบัติแล้วเวลา**ธมฺมสากัจฉา** เราจะคุยกันนะ เพราะว่าจิต
 นิสัยบางคนก็มีความเห็น ความเห็นของพระเรามันก็มีความแตกต่าง แต่ความแตกต่าง เพราะ

ของนี้มีอายุเท่าไร ของนี้มีคุณค่าอย่างไร เราจะคุยกัน เพราะอะไร เพราะนิสส์คิยปาจิตติย เวลบบวชเป็นพระมาแล้ว สิ่งใดที่มันเป็นของที่เขาเรียกว่า เวลาของที่ว่ามันจับต้องไม่ได้ จับต้อง เป็นอาบัติ ในวินัยมี

ฉะนั้น เวลาพระที่จับต้องไม่ได้ พอจับต้องไม่ได้ขึ้นมา เขาเว้นไว้แต่สมมุติ สมมุติให้ใคร เป็นผู้ดูแล เห็นไหม ภิกษุเก็บของกินไว้ในที่กุฎิไม่ได้ ภิกษุเก็บของไว้ในที่ส่วนตัวไม่ได้ แต่วัด ทั่วไปมันก็ต้องมีกุฎิกลางที่จะเก็บของใช้ไหม พอเก็บของสิ่งนั้นก็ต้งตั้งสมมุติ ดูสิ ไปอ่านใน วินัยมุข เว้นไว้แต่สมมุติๆ สมมุติที่ให้เป็นผู้ดูแลรักษาไง สมมุติให้เป็นผู้แจกทานไง สมมุติเป็นผู้ ที่ให้แบ่งของของสงฆ์ไง

เวลาเกิดขึ้นเป็นของของสงฆ์ใช้ไหม ของอย่างนี้ อย่างเช่นยาสีฟันต่างๆ มันเป็น กอกลางใช้ไหม ภิกษุเวลามีใครขาดเหลือขาดแคลนก็มาเบิกเอาจากผู้ให้สมมุติ สมมุติเป็นผู้ที่ ดูแลไง ถ้าไม่มีผู้ดูแลก็คิดว่าพระก็สะสม ต่างคนต่างสะสม มันทำไม่ได้ เวลามันอยู่ในนิสส์คิย ปาจิตติย มันมีหมดนะ พอมีหมดแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติไง

นี่คำถามเขาถามว่า “มันมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรให้มันถูกต้องโดยที่ไม่ผิดวินัย”

ไม่ผิดวินัย ไม่ผิดวินัย ทีนี้เพียงแต่ไม่ผิดวินัยเพราะว่าในองค์ประกอบวินัยข้อนั้นเรา ไม่ได้ทำผิด แต่มันผิดกิเลสคนไหน กิเลสคน เราจะบอกว่า นี่ไง เราหลบไปหลีกมาไง

มันไม่ใช่หลบไปหลีกมา เพราะห้ามพรากของเขียว เขาไม่ได้พรากของเขียว ของเขียวนี ะ มันมีอุบาสกเขาเป็นผู้ทำให้ การกสงฆ์เป็นผู้ทำให้ แล้วผู้ทำให้ เวลาขณะทำให้ ภิกษุห้าม พรากของเขียวเองก็ดี ห้ามใช้คนอื่นพรากก็ดี นี่ไง ก็บัญญัติซ้ำอีกนะ ซ้ำว่าเราทำก็ไม่ได้ สิ่งก็ ไม่ได้ ถ้าสิ่ง สิ่งก็เป็นผู้ทำ แล้วไปกับอุบาสก แล้วอุบาสกทำอย่างไรละ

เขาเรียกว่าอะไรนะ ตอนบวชใหม่ๆ นะ อยู่ในยุคจักร เรื่องนี้ชำนาญมาก ต้องไปแยก ไปแยะ เดียวนี้มาอยู่คนเดียวอย่างนี้ ๓๐-๔๐ ปีนะ มันไม่ได้อยู่ในยุคจักรมันเลยพูดไม่คล่องไง เมื่อก่อนเราอยู่ในยุคจักรนะ อ้าว! พระด้วยกันรู้ดงค์เจอกัน จะทำอะไรมันถูกมันผิดไปหมด อู้

สู! ได้เถียงกัน ถ้ามันเถียงกัน **ธมฺมสากัจฉา** พอได้คุยกันปั๊บ เหมือนมันยกประเด็นแง่กฎหมาย พอยกประเด็นแง่กฎหมายแล้วคุยกันไม่จบก็ต้องคุยกันด้วยเหตุผลจนกว่าจะลงใจกัน ถ้าลงใจกัน เออ! ให้ลงใจกัน ให้ทำร่วมกัน ภิกษุอยู่ด้วยกันต้องมีความเสมอกัน เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราพรากของเขี้ยวก็ไม่ได้ ตัดเองก็ไม่ได้ ใช้คนอื่นก็ไม่ได้ เขาเรียกว่า กัปปียโวหาร อาจจะมีคนนะ เพราะมันวางมือมานาน มันวางมือมานานแล้ว เขาเรียกว่าโวหารนะ ฉะนั้น โวหาร

มันมีนะ มีโยมมาอยู่ที่นี่แล้วเขามาถามเรา เราจะกลับนะ โยมเขาฉลาด เขาจะกลับ เขามาถาม “หลวงพ่อ วันนั้นผมไม่รู้เรื่อง ผมอยู่ที่นั่นะ พระเขาบอกว่าให้พิจารณาอันนี้ทีหนึ่ง ให้พิจารณานี้ที ผมก็ไม่รู้ว่าพิจารณาอะไรหลวงพ่อ เอ๊ะ! ผมจะกลับผมก็มาถามหลวงพ่อว่าเวลาพระมาพูดกับผมอย่างนี้ผมควรทำอย่างไร เขาบอกว่าให้พิจารณานี้”

ธรรมดาที่วัดนี้มันจะมีคนงานช่วยดูแล เพราะพระเรา เราให้พระพรากของเขี้ยวไม่ได้ ฉะนั้น ตอนนั้นคนงานไม่ค่อยมีใช้ไหม เพราะว่าคนงานเขาเข้มงวด ฉะนั้น มันก็ขึ้นรกไปหมด ของเขี้ยวนี้ ที่นี้พระเขาก็อยากจะให้ช่วยเอาพวกวัชพืชออกจากทางเดินนะ ก็ไปบอกโยมบอกว่าโยมพิจารณาตรงนี้ให้ที เขาก็นั่งงงนะ เอ๊ะ! พิจารณาอะไร เขาก็ไม่ใช่นักวิทยาศาสตร์จะให้มานั่งพิจารณาหญ้าเนี่ยมันพิจารณาอย่างไร

เขาก็มามาถามเรา “หลวงพ่ออ! วันนั้นพระเขามาคุยกับผมว่าให้พิจารณาตรงนี้ทีๆ เขาพูดอะไรนะผมไม่เข้าใจ”

เราก็อธิบายให้เขาฟัง บอกนั่นแหละเขาต้องการให้โยมช่วยดูให้เขา คือว่าให้ถากหญ้าให้ ว่าอย่างนั้นเลย แต่ก็ใช้เองนะ ภิกษุพรากของเขี้ยวก็ดี ใช้ผู้อื่นก็ดี เป็นอาบัติปาจิตตีย์ เขาจะบอกให้โยมถากหญ้าไม่ได้ ถ้าพระใช้ให้โยมถากหญ้า ถ้าพระใช้ให้โยมทำเขาก็ผิดด้วยไง คือเขาอยากให้โล่งเตียนแต่เขาไม่ยอมผิดเลย เขาไม่ยอมรับรู้อะไรทั้งสิ้น เขาก็บอกโยมว่า “โยมพิจารณาตรงนี้ให้ที พิจารณาตรงนี้”

พอคุยไปแล้วพอมีสรีรัทธาขึ้นมาละ มูเซอมาบอกใจ “อยู่ได้อย่างไรเนี่ย ที่อยู่อย่างกับที่ อยู่ของหมอยังนั้นนะ ที่อยู่ของสัตว์ป่า ไปอยู่ได้อย่างไรนั้นนะ”

แล้วท่านอยู่อย่างนั้นนะ อยู่จนเขายอมรับ พอเขายอมรับนะ เขามาจัดการให้ เขามา ทำให้ แล้วเขาก็เศร้าใจของเขานะ พวกมูเซอเขาเศร้าใจมากนะ เวลาเขาศรัทธาแล้ว โอ้โฮ! เขา สะเทือนใจ โอ้โฮ! มาปล่อยให้ครูบาอาจารย์อยู่ทุกซอกอยู่ทุกช่องอย่างนี้ แล้วท่านก็ไม่ทำอะไร ทำ ไม่ได้ แต่พอมูเซอมันศรัทธามันมาปรับแต่งให้เรียบกริบเลย

ถ้าเข้าใจกันแล้วก็จบ ถ้ามันไม่เข้าใจกัน จับผิด ฟังโทษ แล้วพยายามหาความผิดใส่ กัน แล้วมันมีประโยชน์อะไรละ ฉะนั้น สิ่งที่เขาเชื่ออย่างนั้นก็เชื่ออย่างนั้น ถ้าเราเชื่อของเรา เรา เชื่อของเรา เรามีครูบาอาจารย์ของเรา วัตรปฏิบัตินี้ครูบาอาจารย์ของเราฝึกหัดของเรามา

พรากของเขียวเองก็ดี ใช้ให้คนอื่นพรากก็ดี เป็นอาบัติปาจิตตีย์ อย่าว่าแต่มันทำ อย่างไรจะไม่ให้ผิดวินัย

เวลานะ กุฎิของสงฆ์เวลาลวกมันขึ้น เวลาปลวกมันขึ้นนี่พระเขี่ย พระทำอะไรได้ไหม พระทำอะไรไม่ได้ เตียวไปทำให้ปลวกมันตาย มันเป็นปาณาติปาตฯ มันเป็นการทำชีวิตสัตว์ ให้ตกลง อันนี้เป็นความเห็น

แต่ของเรานะ ของของสงฆ์ใหม่ ของของสงฆ์ เวลาภิกษุ เวลาพระมา เราก็มีของ สงฆ์ให้เขาใช้ เวลาเขาจะกลับเขาต้องซักต้องล้างคืนให้สงฆ์ ถ้าไม่ซักไม่ล้างคืนให้สงฆ์ ไปโดย ไม่ให้ใครทำเป็นอาบัติปาจิตตีย์ เป็นอาบัติเหมือนกัน

นี่ของของสงฆ์ ของของสงฆ์ กุฎิก็เป็นของของสงฆ์ กุฎิอยู่ที่วัดนะ แล้วเรารักษาสम्บัติ ของวัด รักษาสมบัติของวัด เราพยายามทำไม่ให้เห็นถึงแก่ชีวิต เราพยายามของเรา แต่เรารักษา ของสงฆ์ ถ้าไม่รักษาของสงฆ์ สิ่งที่เขาสร้างไว้ในถาวรวัตถุในศาสนา ใครจะดูแลรักษา

การดูแลรักษาที่เรื่องหนึ่งนะ แต่ถ้าดูแลรักษาปั๊บ ก็เลสมันบอกใจ ปลวกมันตาย ทำ อะไรไม่ได้...ทำอะไรไม่ได้ ไม่ได้หรอก ให้ปลวกมันกิน เขาสร้างให้พระอยู่ ไม่ได้สร้างให้ปลวกอยู่

ใครสร้างวัดให้ปลวกอยู่ ไม่มีเลย เขาสร้างให้พระอยู่ พระต้องดูแลรักษา ถ้าเรามีสติมีปัญญาจะรักษา เราก็รักษาของเรา แต่ทำไมมันมีมดมองที่ไม่เห็นด้วย สิ่งใดที่ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยก็ศึกษาค้นคว้าสิ

เพราะศึกษาค้นคว้านะ เราต้องศึกษาค้นคว้าเข้าไปในกฎติกานัน เพราะเราดูนะ วินัยมุข วินัยมุข ๑ ๒ ๓ บุปผสิกขา ส่วนใหญ่แล้วสมณเจ้าเป็นผู้ที่เรียบเรียงมาอีกชั้นหนึ่ง แต่ถ้าเป็นปาฏิโมกข์ มันจะเข้ากับพระไตรปิฎก ปาฏิโมกข์ ๒๒๗ เวลาเทียบเคียงแล้วมันจะเข้า เพราะเวลาสวดแล้วเวลาไปเปิดพระไตรปิฎก

ฉะนั้น สิ่งที่เราศึกษาศึกษาค้นคว้าเข้าไปดูที่มาที่ไปไง เช่น ตำราเล่มนี้ เล่มนี้ใครเป็นผู้รจนามา ใครเป็นผู้แต่งมา แล้วใครเรียบเรียงมา ถ้าเรียบเรียงมานะ ถ้ามันมีมหามกุฏฯ มหาจุฬาย เพราะเวลาพระเราจะคุยกัน เราจะหาเหตุหาผลกัน จะเข้าไปถึงต้นขั้วเลยว่าต้นขั้วใครเป็นคนพูด ใครเป็นคนสั่ง สั่งด้วยเหตุผลอะไร มันมาที่ไหน มันมาอย่างไร เราจะเข้าไปถึงนั้นเลย เวลาโต้แย้งกันนะ

ชีวิตเรานะ ใครบวชหรือใครปฏิบัติ ชีวิตเรานะ เราจะต้องเอาความจริงนะ เพราะเราต้องการความจริง แล้วเราจะไปเชื่อสิ่งที่ไม่ใช่เหตุไม่มีผลได้อย่างไร ฉะนั้น สิ่งที่ว่าสิ่งที่ศึกษาๆ อย่างเช่นตำรับตำรา อย่างวินัยมุขต่างๆ อันนี้ประสาเรานะ เราเห็นด้วยเพราะมันเป็นเรื่องของสังคม แต่ถ้าเป็นเรื่องความจริงๆ มันจะมาปฏิบัติที่นี้เลย นี่พูดถึงว่าถ้ามันเป็นความจริงเราจะสืบค้นกันเลยว่ามันมาจากไหน มันมาอย่างไร

อย่างเช่นการประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน เวลาพระเรา พระที่ด้อยประสบการณ์เวลาจะถามไฉนจะไรนะ “ไอ้โฮ! ฉันปฏิบัติไปแล้วรู้อย่างนั้นเห็นอย่างนั้น”

โธ! ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาลงในหัวหมด วิทยานิพนธ์ของใครละ ของหลวงปู่ขาวก็อย่างหนึ่ง ของหลวงตากก็อย่างหนึ่ง เพราะอะไร มันต้องมีที่มาที่ไป แต่ถ้ามันซ้ากันแสดงว่าซ้อกัน วิทยานิพนธ์ซ้อกันไม่มี

ฉะนั้น เวลาใช้พวกอ่อนด้อย ด้อยประสบการณ์ ฟังอะไรมา มาจับบีบ ใส้โฮ! ไปจินตนาการเลยว่าเป็นอารมณ์ของตน แล้วก็จะมาเที่ยวโฆษณา ฟังที่เดียวรู้เลยจำใครมา

มันมีที่มาที่ไปไง ย้อนกลับเข้าไป ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติมา ครูบาอาจารย์ที่เป็นพระอรหันต์นะ ท่านมีวิทยานิพนธ์ของท่าน ท่านมีความจริงในใจของท่าน แล้วท่านเทศนาว่าการโดยความถนัดของท่าน ท่านทำของท่าน ท่านมีกิน ว่าอย่างนั้นเลย มีความรู้ ในใจมีมรรคมีผล ถ้ามีมรรคมีผลจะเป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าพรากของเขียวๆ ใส้โฮ! มันเยอะนะ จะบอกว่า สิ่งที่ยอมถามมาไง บอกว่า สิ่งที่พระไปตัดต้นขนุนเพื่อมาย้อมผ้า แล้วที่นี้พระพรากของเขียวมันเป็นอาบัติปาจิตตีย์ แล้วพระไปตัดต้นขนุนมาย้อมผ้าได้อย่างไร แล้วถ้าตัดอย่างไรไม่ให้มันเป็นอาบัติละ ตัดอย่างไรที่ไม่ให้มันเป็นความผิดละ

คำถามมันถามผิดใจ เพราะว่าพระเขาไม่ได้ตัด อุบาสกอุบาสิกาเขาตัดมาให้ ใส้ก็เหมือนกัน ที่ไม้สีฟันๆ อุบาสกอุบาสิกาเขาไปทำให้ แต่เขาไปทำให้เขาไปตัดให้เพราะเขาอยากได้บุญกุศล แต่เขาไม่มีเวลาทำให้หรอก ใส้ทำไม้สีฟันมันต้องใช้สติใช้ความรอบคอบนะ พอได้ไม้มาแล้วเขาก็ทุบให้ข้างบนมันเป็นฟู ให้มันเป็นใยแล้วค่อยเหลา เหลา พระก็ตั้งสติ พระก็พยายามทำด้วยความประณีต เพราะทำเพื่อถวายครูบาอาจารย์

สิ่งที่ถวายครูบาอาจารย์มันตั้งสติ มันเป็นเรื่องแสดงออกถึงความกตัญญู เครื่องแสดงออกถึงน้ำใจ ท่านปกป้องดูแลเรา ท่านสั่งสอน ท่านคุ้มครองดูแลเรา เรามีสิ่งใดที่แบ่งเบาภาระท่านได้ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ได้ เราทำของเราๆ อย่างนี้ เรามีน้ำใจต่อกัน แต่มันทำถูก ทำถูกต้องตามขั้นตอน ไม่ได้ตัดไม้ แต่ทำไม้เจีย ไม่ได้ตัดไม้ แต่ถาก ไม่ได้ตัดไม้

อย่างเช่นการจุดไฟ ภิกษุจะจุดไฟสิ่งที่ไม่เคยจุดไม่ได้ เพราะมันมีจุลินทรีย์ มันมีสิ่งมีชีวิต แต่ถ้าเป็นเตาที่มันเป็นเตาไฟอยู่นะ ภิกษุจุดได้ เพราะเขาก็จุดไฟอยู่ตลอดเวลาใช้ไหม

มันเป็นที่เขาจุดไฟ ฝึกทำได้ ฝึกทำให้อาหารสุกเองไม่ได้ แต่ฝึกปรุงอาหารได้ ปรุงรสได้ แต่ฝึกทำให้ของดิบเป็นของสุกไม่ได้ ไม่ได้ๆ ไม่ได้เยอะเยอะเลย

กรณีอย่างนี้มันเป็นประสบการณ์ของการจะเป็นผู้นำคน แต่แค่การกระทำเขาก็รู้แล้วว่ารู้จริงหรือรู้ไม่จริงใจ ถ้ารู้จริง บุคคลตัวอย่าง หนึ่งตัวอย่างดีกว่า ร้อยคำสั่ง หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านชื่นชมมาก เราก็ชื่นชม เราชื่นชมที่ไหน เราชื่นชมที่ว่าท่านได้สร้าง ได้เป็นแบบอย่าง สร้างเป็นวัฒนธรรมของกรรมฐานเลย คนที่ไม่มีอำนาจวาสนาจะเป็นบุคคลตัวอย่างอย่างนั้นไม่ได้ ทำได้ยากนะที่ทำให้คนยอมรับ แล้วทำให้คนยอมรับแล้วทำให้คนทำตาม

นี่หลวงปู่มั่น เพราะหลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มั่นแล้วท่านชื่นชมหลวงปู่มั่นมาก เพราะหลวงตาท่านไปศึกษาของท่านมา แล้วบุคคลตัวอย่างมันหายากไง ทีนี้พอหลวงปู่มั่นเป็นตัวอย่างขึ้นมา แล้วหลวงปู่มั่นสั่งไว้ว่า พุดกับพระไว้ไงว่า ถ้าท่านล่วงไปแล้วให้มหาระ มหาดิ ทั้งนอก ดิทั้งใน

นอกจากคือข้อวัตรปฏิบัติ ในกัมมใจของท่าน แล้วท่านก็พยายามทำท่านเป็นตัวอย่าง เหมือนกัน ท่านเสียสละนะ สิ่งใดที่เป็นความสุข ความสุขทางโลกนะ ความสุขคือความสะดวงนะ ความสุขคือความสะดวง คือความคล่องตัว ท่านยังเสียสละเลย ท่านเสียสละไว้เพื่อให้พระที่มันรุ่นต่อไปได้เห็นแบบอย่าง พอให้เห็นแบบอย่างบ้าง

ไอ้ที่เขาทำๆ อยู่ แต่เห็นครึ่งเดียว เห็นตอนเขาทำแล้วก็คิดว่าเขาไปตัดไม้เอง แต่ความจริงเขาไม่ได้ไปตัด แก่นขนุนเขาก็ไม่ได้ตัด ไม้โกทาเขาก็ไม่ได้ตัด ไม้โกทาสวนใหญ่แล้ว ฝึกหัดขับรถเองไม่ได้ ฉะนั้น เวลาไปจะมีคนขับรถไปให้ ไอ้คนขับรถมันตัดได้อยู่แล้ว แล้วอุบาสกที่ไปด้วยก็ตัดให้ได้ พอตัดเสร็จแล้ว ตัดแล้วมันพ้นจากอาบัติแล้ว เพราะมันหลุดจากต้นมันแล้ว ตอนนั้นนะทำได้หมด

เวลาทำได้ เราก็ไม่รู้อีก อ้าว! ก็มันยังเขียวๆ อยู่

เขียวๆ ก็เขาตัดมาแล้ว มันออกมาจากต้นแล้ว คือมันไม่เห็นตอนทำไง แล้วมันคิดไปเองไง ถ้าคิดไปเองก็เลยถามนี่ไง ในเมื่อภิกษุพรากรของเขียวไม่ได้แล้วภิกษุเอาแก่นขนุนมาต้ม น้ำย้อมผ้าได้อย่างไร

สงสัยก็เลยถามมา พอถามมา เห็นไหม เขาไม่ได้ทำ เราไม่ได้เห็นว่าเวลาเขาทำ เขาทำอย่างไร ถ้าเราเห็นเขาทำแล้วก็จบเลย เราถึงบอกว่าคำถามนี้มันเหมือนจุดได้คำตอบเลย มันเป็นเรื่องชีวิตประจำวันของพระ แล้วชีวิตประจำวันมันทำกันมาจนเป็นเรื่องธรรมดา แต่ถ้ามันไม่มีที่มาที่ไปมันก็ทำไม่เป็นนะ แต่เพราะมันมีที่มาที่ไป มีครูบาอาจารย์ท่านพาทำมา เราก็ทำต่อเนื่องกันมา มันก็เลยเป็นการว่าพ้นจากอาบัติ

แต่เราจะบอกว่า พระกรรมฐานผู้ที่ปฏิบัติโดนสังคมเขาเพ่งเล็งตรงนี้ “พูดอย่าง ทำอย่าง”...ก็รู้ครึ่งๆ กลางๆ ใจ รู้ไม่จริงใจ ถ้ารู้ไม่จริงก็บอกว่าพระเกลียดตัวกินไข่ ไม่รับตั้งค์แต่ใช้ตั้งค์ อู้ฮู! ใส่กันละเลย

เราจะบอกว่าสิ่งนี้มันทำให้ศาสนามันคงนะ มันมีบุคคลที่สาม บุคคลที่ดูแล ถ้าเราทำเองไม่ได้ ถ้าเขาตัดให้เรา มันต้องมีสติยับยั้งแล้วนะ มันเป็นความดีทั้งนั้นนะ มันเป็นการพรากออกไปจากผลประโยชน์ เรื่องดีๆ ทั้งนั้นนะ แต่เขาไม่ชอบ เขาอยากจะทำใจลงไปอยู่กับผลประโยชน์อันนั้นใจ แต่ตามวินัยมันกันพระกับเรื่องผลประโยชน์ออกจากกันนะ กันให้ห่างๆ กันไว้ มันไม่ดีตรงไหน มันดีนะ แต่กิเลสมันไม่ชอบ กิเลสมันจะกระโจนเข้าไปไง แล้วพอกระโจนเข้าไปแล้วมันก็เป็นผักฝ้ายไข่ใหม่ ใ้พวกที่ไม่กระโจนเข้าไปเกลียดตัวกินไข่

ไม่ใช่ เคารพ หลวงตาท่านบอกว่า เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเธอ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บัญญัติไว้ ถ้าเราเคารพที่นั่น เราก็เท่ากับเคารพธรรมวินัย แล้วเคารพตัวเองด้วย ถ้าเคารพธรรมวินัย เคารพตัวเอง ตัวเองต้องมีศักดิ์ศรี ตัวเองมีความซื่อสัตย์ ในการประพฤติปฏิบัติ มันก็เป็นเหตุเป็นผลขึ้นมา

ไฉนเริ่มตันจากสกปรกหมดเลย ไม่เชื่อใครไม่ฟังใครทั้งนั้นเลย คือด้านหมดเลย แล้ว
ทำแล้วได้อะไรขึ้นมา แต่ถ้าเราเคารพเราก็มีสัจจะ เราก็มีตัวมีตนของเรา เราทำคุณงามความดี
ของเรา เราทำของเราได้มากได้น้อยขึ้นมามันก็เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเราแล้วนะ

ไฉนนี่ใจ จุดใต้ตำตอเลย เขาไม่ได้ทำอย่างที่เรากล่าว เขาทำของเขา ชีวิตของพระเจ้า ชีวิต
เขาปฏิบัติมานานหลายชั่วอายุคนแล้ว เขาอยู่สุขสบาย โยมเพิ่งเข้ามาแล้วโยมก็ถามเลยว่า พระ
ตัดต้นไม้ ตัดต้นขนุนมาลัยอมผ้าได้อย่างไร

เขาไม่ได้ตัด อย่างนี้เขาเรียกแจ้งความเท็จๆ ต้องแจ้งความ มันแจ้งความเท็จ มันไม่มี
มูล ไม่มีมูลมันก็จบ แต่ที่นี้พอถามมาแล้วมันเป็นโอกาสให้เราพูด เราก็พูดขึ้นมา การพราภของ
เขี้ยวผิดหมด ไม่มีข้อยกเว้น ทำเองก็ดี ใช้คนอื่นก็ดี

น้ำ น้ำที่ต้องมีไว้ น้ำมีตัวสัตว์ ใช้น้ำนั้นก็เป็นการปฏิบัติที่ น้ำมีลูกน้ำ มีทุกอย่าง เป็น
ปฏิบัติที่ เราถึงมีผ้ากรอง มีธมกรก มีทุกอย่างพร้อม แล้วใช้เป็นใช้ไม่เป็น ต้องใช้ให้เป็น ใช้ให้
ได้ แล้วใช้ให้เป็น ใช้ให้ได้ ใช้จากพระผู้ใหญ่พาทำ สังคมพาทำ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นพาทำ
เราถึงทำกันมา เวลาบวชแล้วต้องมีธมกรก คนเราขาดน้ำไม่ได้ ถ้าขาดน้ำไม่ได้ น้ำที่มีตัวสัตว์ใช้
ไม่ได้

ไปดูศาสนาเซนแก้ผ้าหมดเลย ไม่ติดอะไรทั้งสิ้น เวลาไปไหนก็มีพัดอันหนึ่งคอยพัด
แมลงๆ นี่มันสุดโต่ง สุดโต่งไปอย่างนั้นนะ ติดนะ ฉันทะของใช้สอย ติด ต้องไม่มีอะไรเลย ซี
เปลือยใจ เดี่ยวนี้ยังมีอยู่ มีความเชื่ออย่างนี้อยู่ แล้วความเชื่อ นี่ไง

แต่พระพุทธศาสนาเราเวลาใช้ ใช้ปิดเพื่อความอาย ด้วยความเป็นสุภาพบุรุษ ไม่อยู่ใน
ที่โล่งแจ้ง มันเป็นไปได้ๆ พระพุทธศาสนามันมีเหตุมีผล แต่เราไม่เคยกระทำถึงได้ถามอย่างนี้มา
ถ้าถามมาแล้ว นี่ตอบแล้ว

ไม่ได้พราภ ไม่ได้ทำอะไรเลย ทำความถูกต้องดีงาม ถ้าผู้ที่เป็นธรรมนะ

แต่ถ้าผู้ที่มีกิเลส ผู้ที่มีกิเลสมันกดตันอยู่มันก็มีคามผิดพลาด ถ้าความผิดพลาด ถ้าเขามีความสำนึกได้เขาต้องปลงอาบัติ ถ้าเขาไม่ปลงอาบัติของเขามันดินพอกหางหมูไป

การปลงอาบัตินั้นไม่จับสั้นหรือก กรรมคือกรรม ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครทำแล้วเป็นกรรมทั้งหมด ปลงอาบัติแล้วกรรมก็อยู่อย่างนั้นนะ เพียงแต่ปลงอาบัติแล้วมันเหมือนกับเราสารภาพแล้วเราจะเริ่มต้นใหม่ นับหนึ่งใหม่ เราจะเริ่มต้นทำคุณงามความดี การปลงอาบัตินะ

ฉะนั้น ใครทำอะไรสำนึก ให้ปลงอาบัติ ปลงอาบัติแล้วให้เริ่มต้นเป็นคนดี เริ่มต้นเพื่อฝึกฝนเอาใหม่ เอาใหม่ ทำใหม่ ชีวิตใหม่ จะเริ่มต้นใหม่ สิ่งที่ได้ทำไปแล้วนั้นก็เป็กรรมข้างหน้า มันจะตัดทอนอย่างไรอีกเรื่องหนึ่ง แต่เราจะเอาความจริงอย่างนี้ นี้พูดถึงว่าถ้าคนที่ม่สำนึกๆ ทำคุณงามความดี

ฉะนั้น ธรรมวินัยเป็นธรรมวินัย ไม่มีการยกเว้นทั้งสิ้น แต่เขาทำถูกต้องดิงามของเขาด้วยวัตรปฏิบัติของเขาโดยที่เขามีครูบาอาจารย์ของเขา มา เอวัง